

Ferenc, Danuta

Stefan kardynał Wyszyński - człowiek wielu wymiarów i jego nauka społeczna : (sesja naukowa w Czerwińsku)

Notatki Płockie 38/4-157, 54-55

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STEFAN KARDYNAŁ WYSZYŃSKI - CZŁOWIEK WIELU WYMIARÓW I JEGO NAUKA SPOŁECZNA

(Sesja naukowa w Czerwińsku)

Pod takim hasłem w dniach 26 XI -31 XII 1993 roku wspólnym wysiłkiem instytucji kulturalnych Północnego Mazowsza: Towarzystwa Salezjańskiego w Czerwińsku, Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej - oddział Płock, Towarzystwa Naukowego Płockiego - oddział w Wyszogrodzie, Liceum Ogólnokształcącego w Wyszogrodzie i Płońsku, Miejskiego Domu Kultury w Mławie, Ciechanowskiego Towarzystwa Naukowego i Muzeum Okręgowego w Ciechanowie oraz Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Instytutu Prymasowskiego Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Warszawie zorganizowana została sesja naukowa poświęcona osobie wielkiego Prymasa Tysiąclecia.

Sesja zgromadziła ogółem około 1000 uczestników, reprezentujących różne środowiska: młodzież szkół średnich, nowicjów salezjański, kombatanów Armii Krajowej, inteligencję i regionalne środowiska twórcze. W tak szerokiej gamie różnorodności środowiskowej stała się jednocześnie próbą integrowania kilku pokoleń Polaków wokół ważkich dziś problemów politycznych, narodowych, społecznych i duchowych. Nauczanie Prymasa Tysiąclecia oparte na mocnych podstawach teologicznych: na Piśmie Świętym, Tradycji i Dokumentach Kościoła zachowało swoją ponadczasowość i dziś przemawia do nas w sposób zaskakująco aktualny.

Sesja naukowa zorganizowana w pięciu ośrodkach Północnego Mazowsza: Czerwińsku, Wyszogrodzie, Płońsku, Mławie i Ciechanowie potwierdzając zasadę uniwersalności nauczania Prymasa Tysiąclecia stała się jednocześnie odpowiedzią na postulat księdza Prymasa Józefa Glempa by "zachować naukę Jego /Prymasa Wyszyńskiego/ jako spuściznę na wiele lat, ażeby następne pokolenia Polaków wychowywały się w tym Jego pokornym rozeznaniu naszej sytuacji religijnej, społecznej i narodowej".

Wygłoszone na sesji referaty podejmowały próbę przedstawienia sylwetki Prymasa Wyszyńskiego w kontekście uwarunkowań polityczno-historycznych, podkreślając jednocześnie tak charakterystyczny dla Prymasa radykalizm ewangeliczny i jego rolę w odniesieniu do duchowości polskiej.

Prof. dr hab. Czesław Bloch z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego ujmował osobę Prymasa Tysiąclecia jako obrońcę Polski i Narodu. U podstaw

tej obrony, jak stwierdzał Profesor leżało umiłowanie Ojczyzny, troska o jej przyszłość, o jej jedność i tożsamość narodową. W swoim wystąpieniu prof. Bloch zwracał uwagę na istotę więzi każdego Polaka z ziemią ojczystą. Otoczenie, zwyczaje rodzinne wychowanie, bogactwo i specyfika języka - to elementy wiążące człowieka z Narodem, jego rodzimą kulturą, tradycją i obyczajem. Jako obrońca Narodu i Polski ks. Prymas Wyszyński mówił: "W stosunku do mojej Ojczyzny zachowuję pełną cześć i miłość. Uważałem sobie za obowiązek bronić kultury chrześcijańskiej przed złudzeniami internacjonalizmu, jej zdrowia moralnego i całości granic, o ile to leżało w mojej mocy".

Rolę Kardynała Wyszyńskiego w dziejach współczesnej Polski przedstawił dr Kazimierz Pacuski z Instytutu Historii PAN w Warszawie. Na bazie problemów społeczno-politycznych Polski powojennej kreślił sylwetkę Prymasa jako męża stanu, biorącego na swoje barki ciężar odpowiedzialności za Kościół w Polsce i Naród. Nie zawsze decyzje podejmowane przez Prymasa Stefana Wyszyńskiego spotykały się ze zrozumieniem społeczeństwa. Przykład może tu stanowić tak gromko atakowany i krytykowany list

Episkopatu Polski do biskupów niemieckich z 1965r. i zawarte tam słowa "przebaczymy i prosimy o przebaczenie". W opinii światowej ten list uważany był za przełom w stosunkach niemiecko-polskich, co w konsekwencji doprowadziło do układu Warszawa-Bonn, z dn. 7 XII 70 r., uznającego przez stronę niemiecką zachodnią granicę Polski.

Zagadnienie osoby ludzkiej w jej kontekście społecznym, to temat referatu wygłoszonego przez mgr Danutę Ferenc z Instytutu Prymasowskiego Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Warszawie.

Prelegentka zwróciła uwagę na godność osoby ludzkiej jako bazy dla całej myśli społecznej Prymasa Wyszyńskiego. Podkreślając podmiotowość człowieka wobec wszystkich form życia społecznego, zwracała uwagę na fundamentalną zasadę prymasowskiego nauczania społecznego, wyrażającą się stwierdzeniem, że człowiek jest bytem społecznym i z tej racji posiada zadania i obowiązki społeczne wobec tych form życia, w których istnieje: wobec rodziny, społeczeństwa, Narodu, Kościoła i państwa.

Ojciec Święty Jan Paweł II powiedział, że Prymas Stefan Wyszyński "był siłą Narodu", "zwornikiem całego Kościoła w Polsce", "człowiekiem niezwykłej miary". Jego duchowość, jak stwierdził w referacie ks. mgr Czesław Stolarczyk z Płocka wyrażała prymasowska dewiza per Mariam Soli Deo. Na tej dewizie zasadzała się cała duchowość Prymasa Tysiąclecia: im bardziej maryjna, tym bardziej chrystocentryczne, im bardziej chrystocentryczne, tym bardziej teocentryczne. Mazowiecka sesja naukowa poświęcona osobie i nauczaniu Prymasa Wyszyńskiego nie ograniczała się tylko do wymienionych referatów. Mobilizowała ona regionalne środowiska, które włożyły w nią niemały trud.

Zgromadzeni w Czerwińsku alumni Wyższego

Seminarium Salezjańskiego przygotowali swoiste misterium myśli narodowej Prymasa Stefana Wyszyńskiego.

Mgr Lucyna Lubańska z Krakowa, reprezentująca bliskie Kardynałowi Wyszyńskiemu Stowarzyszenie Ruch Kultury Chrześcijańskiej "Odrodzenie", przygotowała wystawę zatytułowaną "Prymas Tysiąclecia". Uczniowie Liceum Ogólnokształcącego i Płońsku, obok niewielkiej wystawy upamiętniającej najważniejsze wydarzenia z życia Prymasa Wyszyńskiego, przygotowali znakomite spektakle na podstawie "Zapisków więziennych".

Słowa uznania należą się organizatorowi całości, przewodniczącemu Towarzystwa Naukowego Płockiego, oddział w Wyszogrodzie, mgr Edwardowi Olbromskiemu, nie tylko za podjęcie inicjatywy i urzeczywistnienie jej, również za ciekawy referat zatytułowany "Droga do Lasek pod Warszawą ks. Stefana Kardynała Wyszyńskiego". Prelegent zwrócił szczególną uwagę na przyjaźń łączącą późniejszego Prymasa z ks. Władysławem Kornilowiczem.

Sesja naukowa poświęcona Prymasowi Tysiąclecia była niewątpliwie ważnym wydarzeniem kulturalnym Północnego Mazowsza. Uświadamiała wielkość dziedzictwa, które pozostawił nam Kardynał Wyszyński, a jednocześnie przekonywała jak bardzo potrzebne jest dziś sięganie do tego dziedzictwa, poznawanie go i w oparciu o nie budowanie Polski na fundamencie praw Bożych. "Młode pokolenie Polski idzie w czasy niewątpliwie trudne - nauczał ksiądz Stefan Kardynał Wyszyński. Kiedyś mnie zażądają wielkich ofiar, potężnej wiary, gorącej miłości, a po niej jednej kłęsce - nadziei na sprawiedliwego Boga. Musicie być wtedy mężni. W takich momentach pomocą Wam będzie doświadczenie, które Naród zdobył w ciągu minionych dziejów".